

EVALUERINGSRAPPORT FOR **JOBPATRULJEN 2016**

JOBPATRULJEN
FAGBEVÆGSELSEN - VI GØR DIG STÆRKERE!

RESUMÉ

Jobpatruljen er en oplysningskampagne, som hver sommer er ude at møde de 13- til 17-årige på deres fritidsjobs og tale om løn, arbejdsforhold og rettigheder på arbejdsmarkedet.

I år talte Jobpatruljen med 3.191 unge. Det er det største antal siden Jobpatruljens start i 1979 og giver et unikt indblik i fritidsjobbernes forhold på det danske arbejdsmarked.

Resultaterne viser, at forholdene for unge på arbejdsmarkedet ikke er så gode, som de burde være.

Kun 17,8 % af fritidsjobberne har ansættelsesforhold, hvor alle love og regler bliver overholdt. Med andre ord oplever 82,2 % problemer i deres ansættelsesforhold.

Flere forhold er forbedrede. Færre unge end tidligere løfter og skubber for meget, færre mangler en ansættelseskontrakt, og lønnen er stigende. **Se de samlede resultater i denne rapport.**

For spørgsmål om rapporten og Jobpatruljens arbejde, kontakt Mads Malik Knudsen på 2086 8890 eller jobpatruljen@jobpatruljen.dk.

OM JOBPATRULJEN

Jobpatruljen er en oplysningskampagne, der skal styrke arbejdsforholdene for 13- til 17-årige på deres fritidsjob.

Hver sommer besøger Jobpatruljen virksomheder i hele landet. Vi oplyser arbejdsgivere og fritidsjobbere om, hvilke love og regler der gælder, når unge under 18 år har et arbejde. Jobpatruljen søger at nå ud i hele landet – både til større byer med høj koncentration af fritidsjobbere og mere tyndt befolkede områder.

Hele året vejleder Jobpatruljen børn og unge, forældre, arbejdsgivere og lærere via en brevkasse på www.jobpatruljen.dk og hotlinen 8024 1010.

Jobpatruljen varetages af fagforeningerne 3F og HK med støtte fra en bred række af fagforeninger under LO.

Jobpatruljen er drevet af frivillige kræfter. Det er et mål for Jobpatruljen at favne bredt blandt alle frivillige med faglig interesse. Takket være korpset af dygtige frivillige kommer Jobpatruljen ud i alle afkroge af landet med budskaberne. Alle, der har en interesse i at give de unge en god start på arbejdslivet, er velkomne i Jobpatruljen.

Læs mere om Jobpatruljen og love og regler for fritidsjobbere på www.jobpatruljen.dk

1.0 RESULTATER FOR HELE DANMARK

I sommerkampagnen 2016 har Jobpatruljen talt med 3.191 fritidsjobbere. Det er det største antal nogensinde og 230 flere end i 2015, hvor Jobpatruljen talte med 2.961 fritidsjobbere.

Jobpatruljen har i løbet af sommerkampagnen 2016 besøgt ca. 10.000 virksomheder i hele Danmark.

Efter behandling af de 3.191 interviews er de svar sorteret fra, som var ubrugelige til videre databehandling. Resultatet er i alt 3.081 interviews, som er datagrundlaget for årets rapport.

	Interviews
Hovedstaden inkl. Nordsjælland og Bornholm	741
Sjælland inkl. Lolland og Falster	313
Fyn inkl. Fredericia	440
Syddjylland	360
Midt- og Vestjylland	200
Østjylland	600
Nordjylland	537
Total	3.191

1.1 ANSÆTTELSES-KONTRAKTER

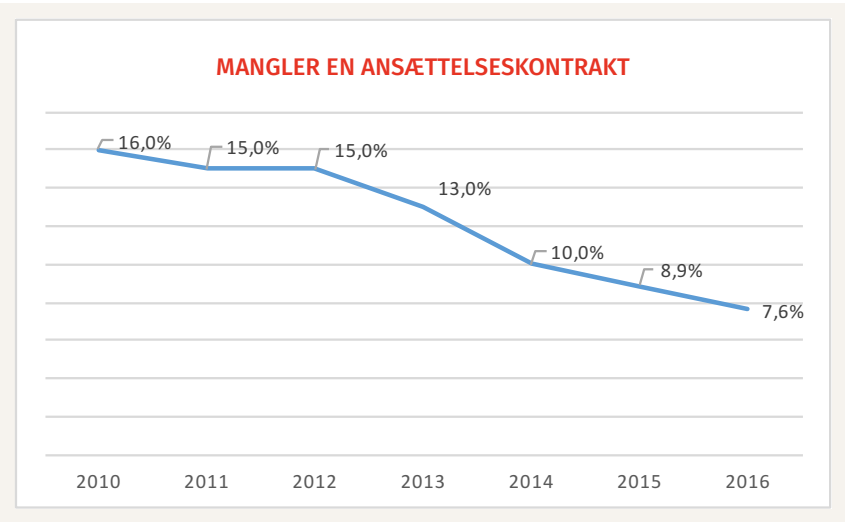
92,4 % af de unge har en ansættelseskontrakt. Det fortsætter den positive udvikling, vi har set i de seneste år.

Hvor 7,6 % i 2016 mangler en ansættelseskontrakt, var tallet helt oppe på 16 % i 2010.

Ifølge loven har man krav på en ansættelseskontrakt, når man har en ugentlig arbejdstid på mere end 8 timer og har været ansat i mere end 1 måned.

Det er altså ikke alle unge, der har krav på en kontrakt. Alligevel anbefaler vi i Jobpatruljen altid, at man får en – så kan der nemlig ikke stilles tvivl om de aftaler, der er indgået om ansættelsesforholdet.

På www.jobpatruljen.dk kan man downloade en skabelon til en standardkontrakt.

Figur 1: Udviklingen i antallet af unge, som mangler en ansættelseskontrakt.

1.2 ARBEJ DSTID OG PAUSER

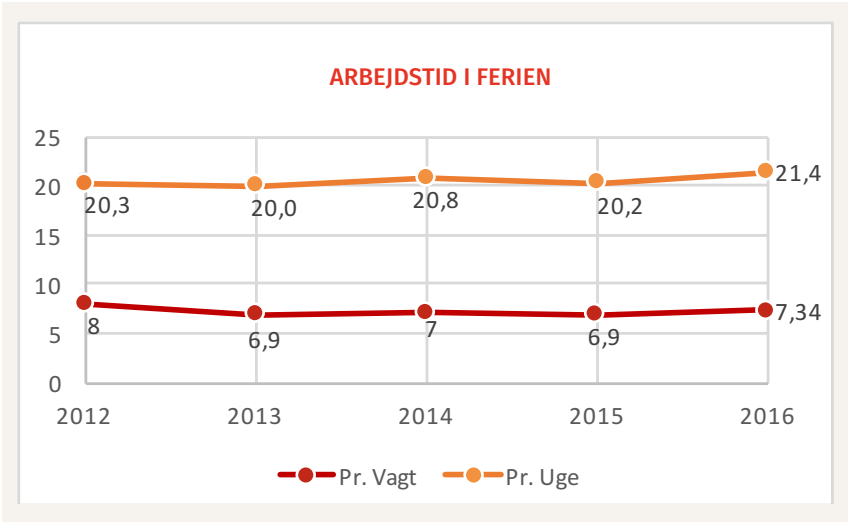
De unge arbejder i gennemsnit 7,34 timer pr. vagt og 21,4 timer om ugen i ferien. Det er en lille stigning i forhold til 2015. Reglerne for de unges arbejdstider er disse:

Kategori af unge	Daglig arbejdstid		Ugentlig arbejdstid	
	Skoledage	Andre dage	Uger med skoledage	Andre uger
13-14-årige	Maks. 2 timer	Maks. 7 timer	Maks. 12 timer	Maks. 35 timer
15-17-årige, som er omfattet af undervisningspligten*		Maks. 8 timer		Maks. 40 timer

*Man er omfattet af undervisningspligten, indtil man har gennemført og afsluttet grundskolen (9. klassetrin).

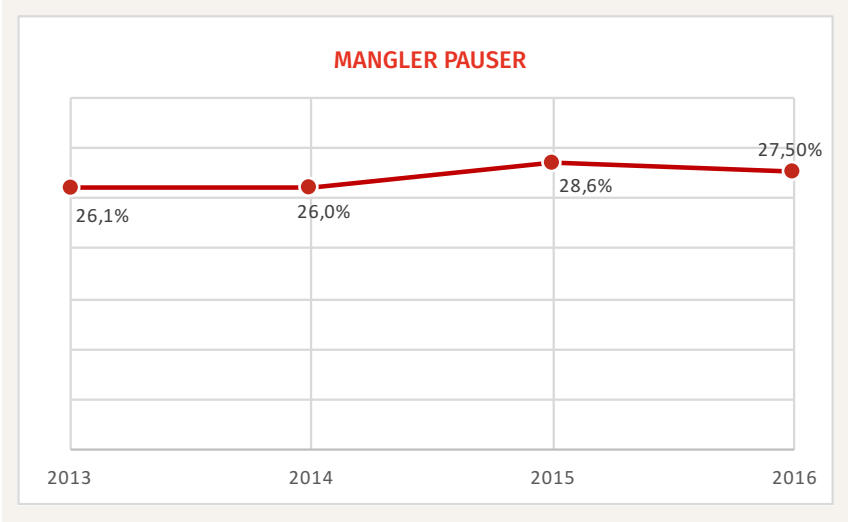
Desværre ser vi stadig tilfælde, hvor unge arbejder helt op mod 16 timer pr. vagt. Dermed arbejder nogle unge altså dobbelt så mange timer pr. vagt, som loven tillader.

Figur 2: Udviklingen i unges arbejdstider.

De unge har krav på 30 minutters pause, hvis arbejdsdagen overstiger 4,5 time. Men hele 27,5 % af de unge oplyser, at de efter 4,5 timers arbejde har mindre end 30 minutters pause eller i nogle tilfælde slet ingen. Det er færre unge end i 2015, men stadig et for højt niveau.

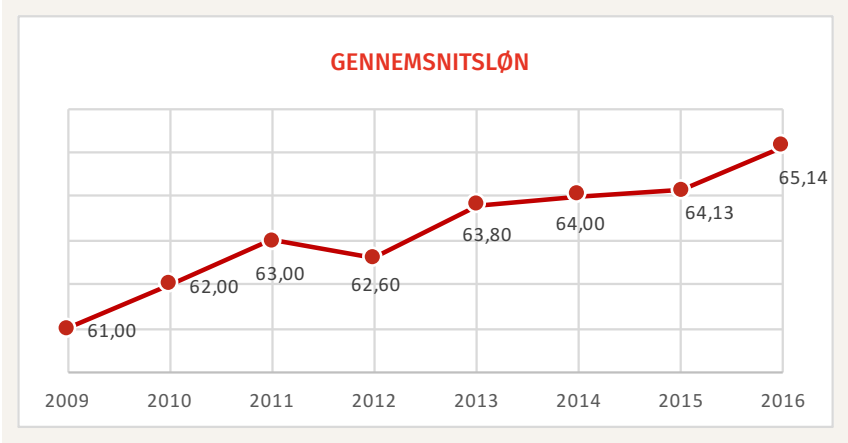
Figur 3: Udviklingen i unges adgang til pauser.

1.3 LØN

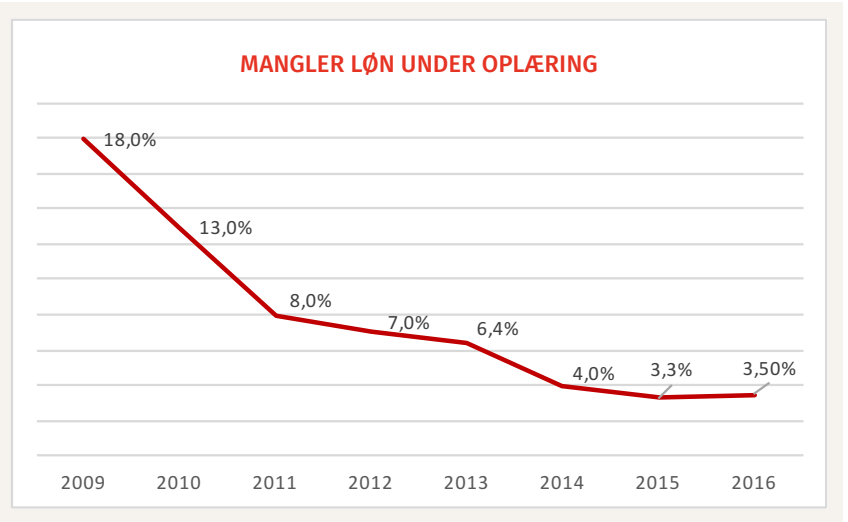
Årets sommerkampagne viser en mindre stigning i de unges gennemsnitsløn. Fritidsjobbere får i 2016 i gennemsnit 65,14 kr. i timen mod 64,13 kr. i 2015.

Figur 4: Udviklingen i unges timeløn.

De unge har krav på at få løn, når de er under oplæring. Det er ikke sket for 3,5 % af de unge.

Figur 5: Udviklingen i antallet af unge, der mangler løn under oplæring.

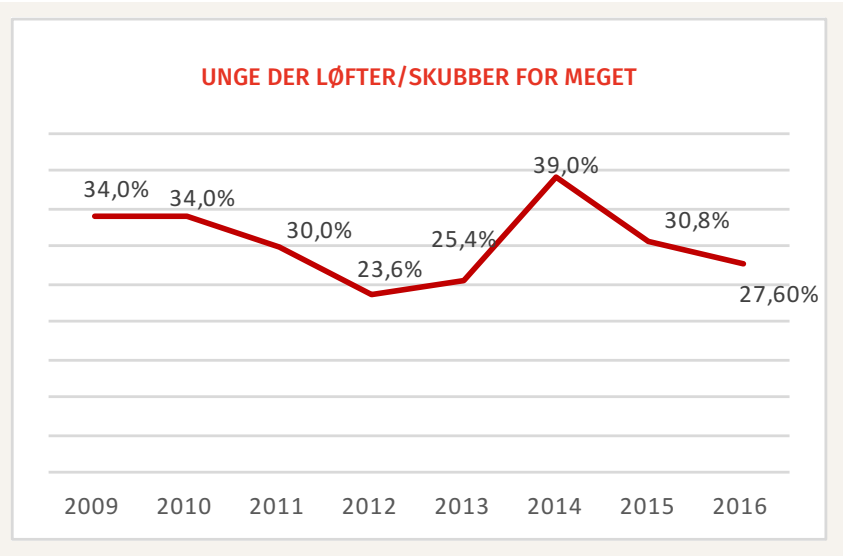

1.4 ARBEJDSMILJØ OG ARBEJDSKADER

I år har vi set et mindre fald i antallet af unge, som løfter eller skubber for meget.

I 2016 har 27,6 % af de unge løftet mere end de tilladte 12 kg eller skubbet mere end de tilladte 250 kg. I 2015 var tallet 30,8 %. Det meget store fald fra 2014 til 2015 kan til dels skyldes en målrettet tilgang over for supermarkeder, hvor Jobpatruljen har haft en særlig oplysningsindsats over for de medarbejdergrupper, der løfter og skubber.

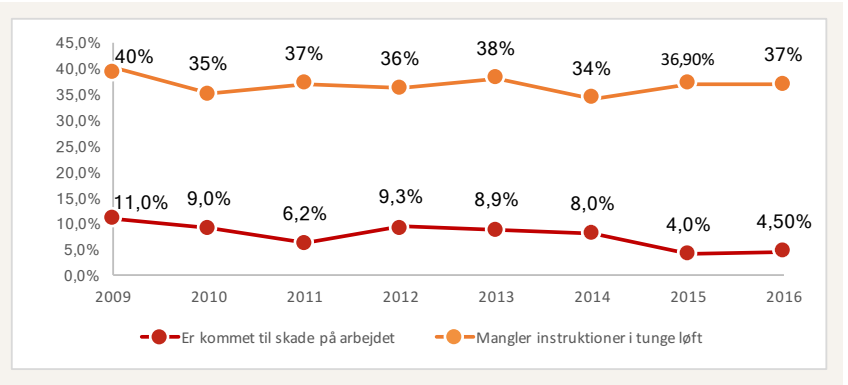
Figur 6: Udviklingen i antallet af unge, der løfter eller skubber for meget.

Arbejdsgivere har pligt til at give fritidsjobbere instruktion i at undgå arbejdsskader. Desværre ser vi i 2016 igen stigning i antallet af unge, der mangler instruktion. Dette er derfor et indsatsområde, man med fordel kunne gøre mere ved for at undgå arbejdsskader blandt unge.

Vi ser en mindre stigning på 0,5 procent i antallet af unge, som har fået en arbejdsskade.

Figur 7: Udviklingen i antallet af arbejdsskader blandt unge.

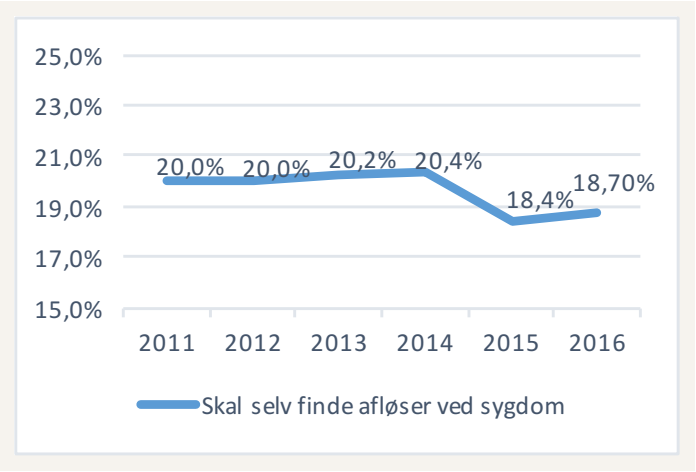

1.5 SYGDOM

18,7 % af de unge oplever, at de selv skal finde en afløser, når de er syge. Det er en mindre stigning siden 2015.

Loven siger, at det ikke er de unges ansvar selv at finde en afløser ved sygdom. Derudover kan de unge også miste muligheden for at få løn under sygdom, hvis de selv har byttet vagten.

Figur 8: Udviklingen i antallet af unge, som selv skal finde afløser ved sygdom.

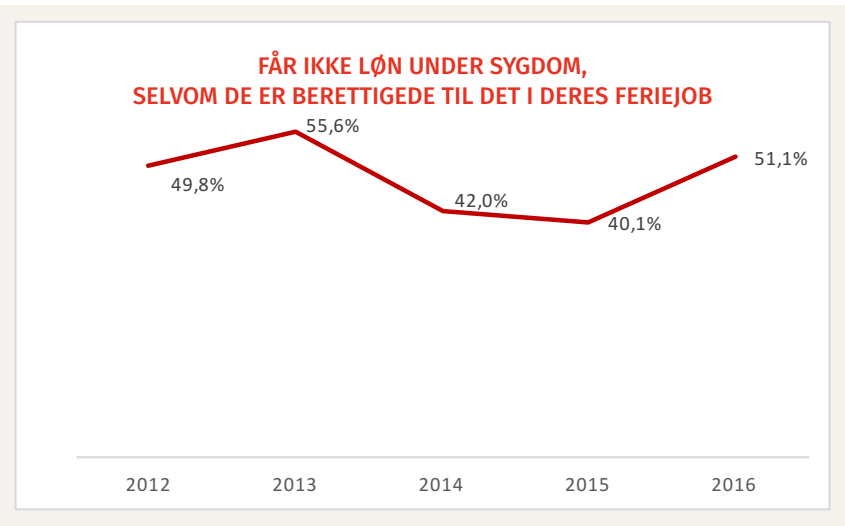

51,1 % af de unge får ikke løn under sygdom, selv om de har ret til det. Det er en kraftig stigning siden 2015, hvor tallet var 40,1 %.

Fra 2013-2015 var tendensen, at flere og flere unge fik løn under sygdom, så tallet for 2016 er ærgerligt og bekymrende.

Det er ikke alle unge, der har ret til løn under sygdom. Man skal leve op til nogle særlige bestemmelser i funktionærloven, eller det skal stå i ansættelseskontrakten. Den vigtigste regel, man skal leve op til for at have ret til løn under sygdom, er, at man skal have arbejdet mere end 74 timer over de seneste 8 uger. De 51,1 % i figur 9 dækker de tilfælde, hvor de unge har ret til løn under sygdom, og hvor funktionærlovens bestemmelser er blevet overtrådt.

Se mere om reglerne for løn under sygdom på www.jobpatruljen.dk, eller kontakt Jobpatruljen på 8024 1010.

Figur 9: Udviklingen i antallet af unge, der ikke får løn under sygdom, selvom de er berettigede til det.

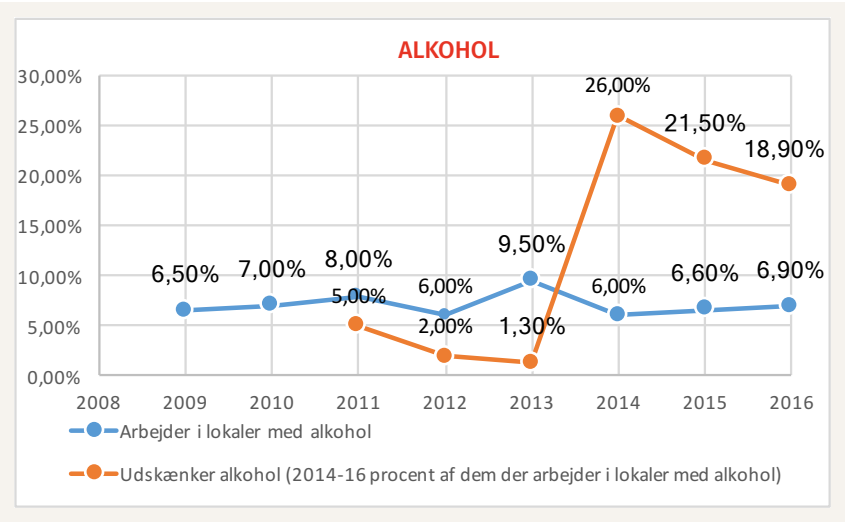
1.6 ALKOHOL

Det er ulovligt for unge under 18 år at udskænke alkohol samt arbejde i lokaler, hvor der serveres alkohol.

I 2016 arbejder 6,9 % af de unge i lokaler med alkohol. Det er en mindre stigning siden 2015.

Tallet er baseret på det samlede antal fritidsjobbere, som Jobpatruljen har interviewet. Det betyder, at vi ikke kun har talt med fritidsjobbere i restaurationsbranchen, hvor alkohol primært udskænkes, men med alle brancher.

Figur 10: Udviklingen i antallet af unge, der udskænker alkohol eller arbejder i lokaler med alkohol. Bemærk, at vi i 2014, 2015 og 2016 har ændret, hvordan vi beregner andelen af unge, som selv udskænker alkohol. Nu udregnes tallene på baggrund af, hvor stor en del af dem, der arbejder i lokaler, der udskænker alkohol, og samtidig har svaret ja til, at de selv udskænker alkohol.

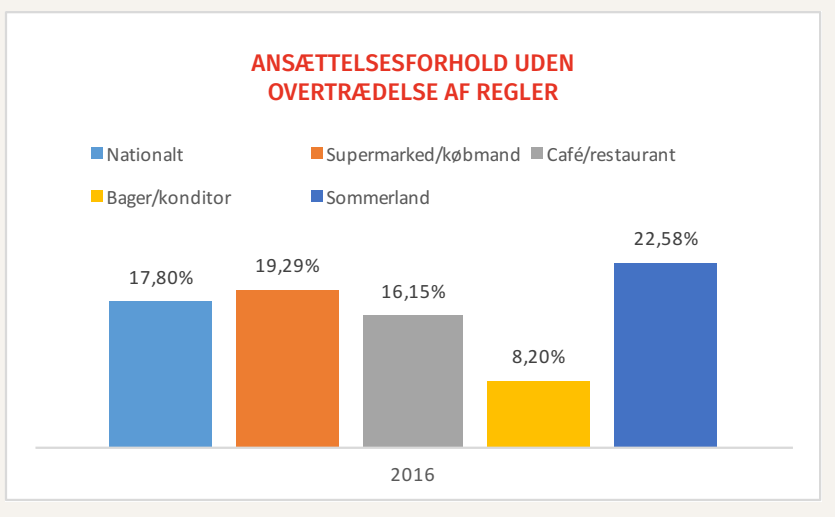

1.7 OVERTRÆDELSE AF LOVE OG REGLER – HELE DANMARK OG FORDELT PÅ BRANCHER

Kun 17,8 % af fritidsjobberne har ansættelsesforhold, hvor alle love og regler bliver overholdt.

Det ser værst ud i bager- og konditorbranchen, hvor alle love og regler kun bliver overholdt på 8,2 % af fritidsjobbene.

Mange af de overtrædelser, vi registrerer, er mindre overtrædelser. Det kan f.eks. være, at en ung, der går i 9. klasse, arbejder 3 timer på en hverdag (1 time mere end det tilladte), at en ung en gang har løftet en kasse tungere end de tilladte 12 kg eller lignende. Det er dermed ikke alle 82,2 %, der indeholder grove overtrædelser som alkohol, kemikalier og farlige maskiner.

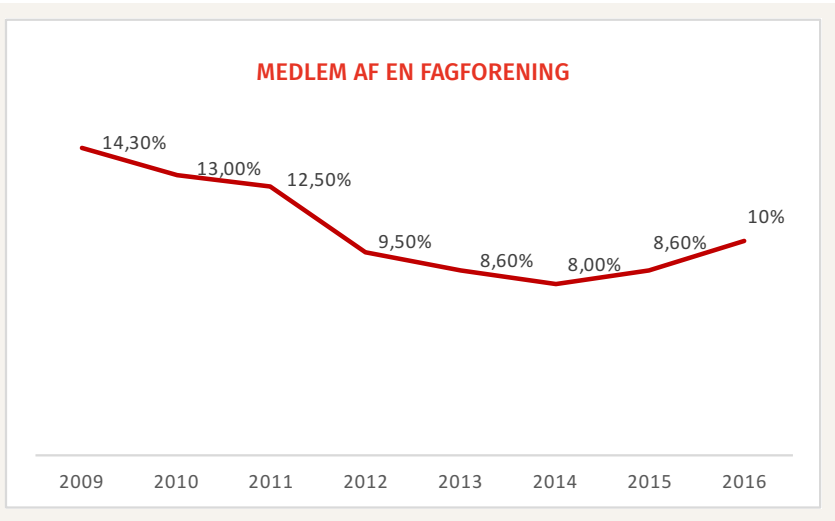
Figur 11: Udviklingen i antallet af ansættelsesforhold uden overtrædelse af regler.

1.8 FAGFORENINGS-MEDLEMSKAB

10 % af de unge er medlem af en fagforening. Tallet har været stigende siden 2014, hvor tallet var 8 %, men er lavere end i 2009, hvor tallet var 14,3 %.

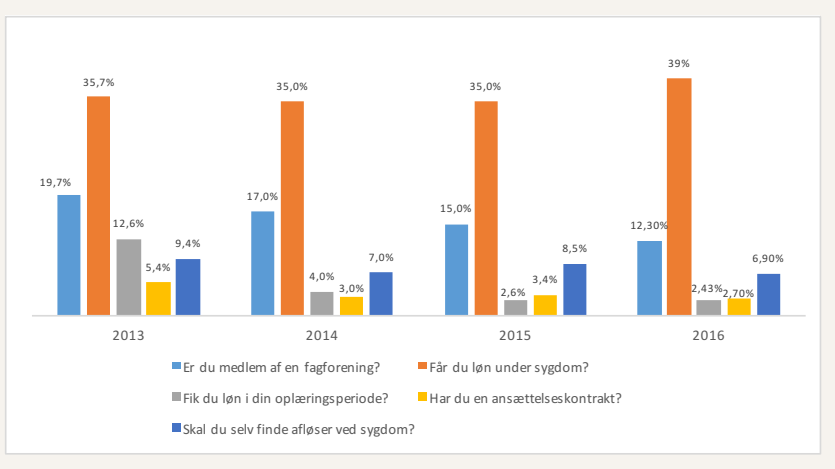
Tallene er et udtryk for, at de faglige fællesskaber stadig kan blive bedre til at fortælle de unge, hvorfor det er vigtigt at være medlem af en fagforening – hvad er forskellen på love og overenskomster, hvad består den danske arbejdsmarkedsmodel af, og hvilke rettigheder og pligter har man som fritidsjobber?

Sammenholder vi antallet af unge, der er medlem af en fagforening – 10 % – med antallet af unge, som oplever at regler og love ikke bliver overholdt på deres arbejdsplads – 82,2 % – må vi konstatere, at der fortsat er et stort behov for at fortælle de unge om det vigtige i at være organiseret i en fagforening.

Figur 12: Medlemsudviklingen blandt unge i en fagforening.

Figur 13: Udviklingen i antallet af unge, som svarer “ved ikke” til spørgsmål om deres rettigheder på arbejdsmarkedet. Løn under sygdom er den rettighed, der er mest tvivl om blandt de unge. 39 % ved ikke, om de får løn under sygdom, og tallet er desværre steget siden 2015.

2.0 RESULTATER FORDELT PÅ BRANCHER

Langt de fleste fritidsjobbere er ansat inden for de samme brancher:

- Supermarkeder og købmænd
- Caf er og restauranter
- Bagerier
- Sommerland og turistattraktioner

For at give et nuanceret billede af fritidsjobbernes arbejdsforhold måler vi specifikt på hver branche.

Vi har valgt ikke at beregne specifikke data inden for brancher som lager, bank eller kontor ud fra den vurdering, at datagrundlaget er for småt.

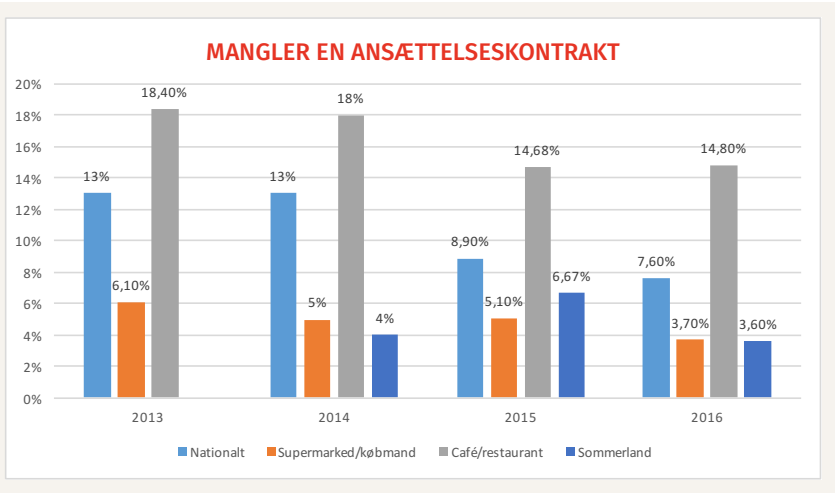
2.1 ANSÆTTELSESKONTRAKT FORDELT P  BRANCHER

Figur 14 viser, at der er store forskelle mellem brancherne på, hvor gode man er til at lave en ansættelseskontrakt med fritidsjobberne. Inden for butiksbranchen mangler kun 3,7 % en kontrakt, mens hele 14,8 % i café og restauranter mangler en kontrakt.

De unge har efter loven krav på en ansættelseskontrakt, når de har en ugentlig arbejdstid på mere end 8 timer og har været ansat i mere end 1 måned.

Det er altså ikke alle unge, der har krav på en kontrakt. Alligevel anbefaler vi i Jobpatruljen altid, at man f r en – s  kan der nemlig ikke stilles tvivl om de aftaler, der er indgået om ansættelsesforholdet.

På www.jobpatruljen.dk kan man downloade en skabelon til en standardkontrakt.

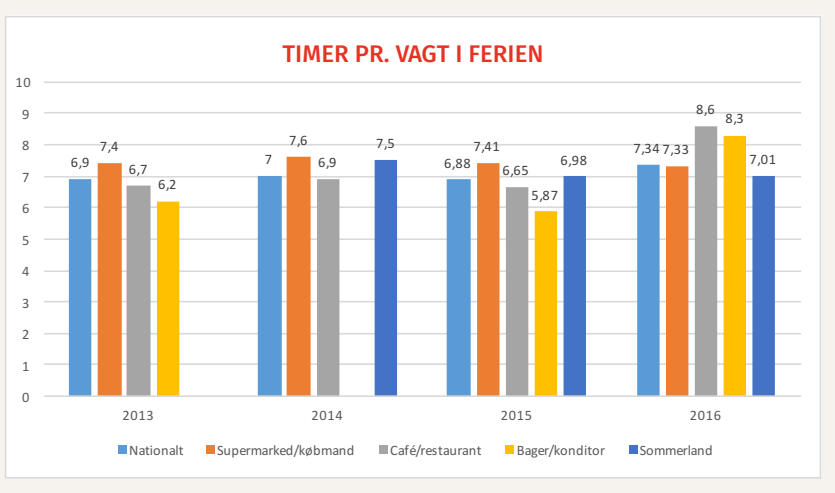

Figur 14: Udviklingen i andelen af unge, der mangler en ansættelseskontrakt, fordelt på brancher.

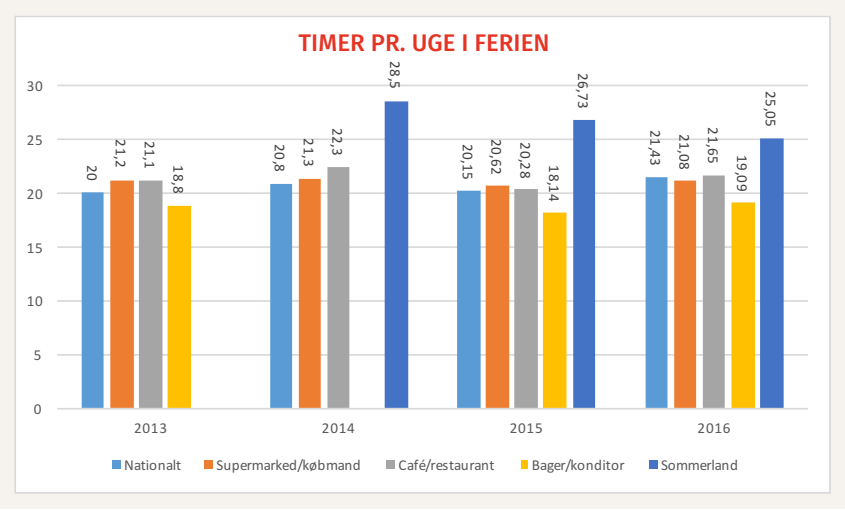
2.2 ARBEJ DSTID OG PAUSER FORDELT P  BRANCHER

De følgende figurer giver et indblik i de unges arbejdstid i ferien. Vi ser her en stigning på alle områder.

Figur 15: Gennemsnittet af unges arbejdstid pr. vagt i ferieperioder fordelt på brancher.

Figur 16: Gennemsnittet af unges arbejdstid pr. uge i ferieperioder fordelt pr. vagt fordelt på brancher.

Reglerne for de unges arbejdstider er disse:

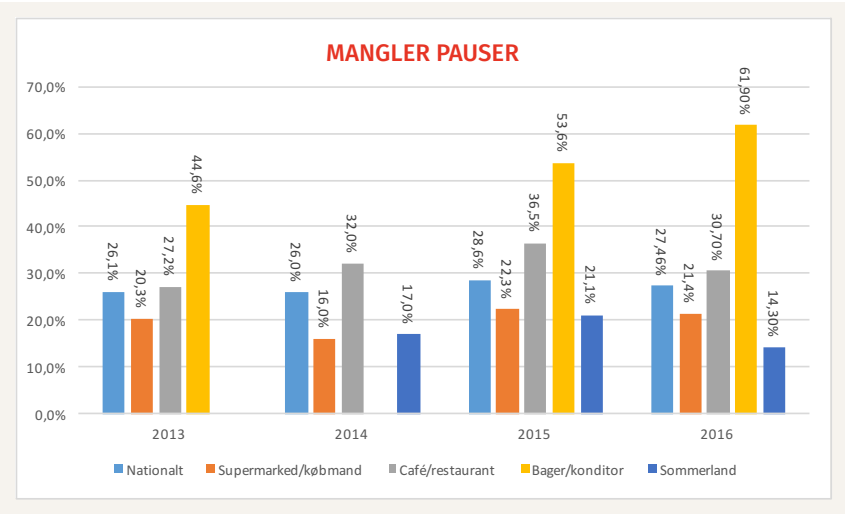
Kategori af unge	Daglig arbejdstid		Ugentlig arbejdstid	
	Skoledage	Andre dage	Uger med skoledage	Andre uger
13-14-årige	Maks. 2 timer	Maks. 7 timer	Maks. 12 timer	Maks. 35 timer
15-17-årige, som er omfattet af under-visningspligten*		Maks. 8 timer		Maks. 40 timer

*Man er omfattet af undervisningspligten, indtil man har gennemført og afsluttet grundskolen (9. klassetrin).

Unge under 18 år har efter loven krav på 30 minutters pause, hvis arbejdsdagen overstiger 4,5 time. Figur 17 viser andelen af unge, som mangler pauser fordelt på brancher.

Især bager/konditor-branchen har svært ved eller vil ikke overholde denne regel. Dette vurderer vi kan hænge sammen med, at bagerier oftest er små virksomheder med kun to-tre medarbejdere på arbejde ad gangen.

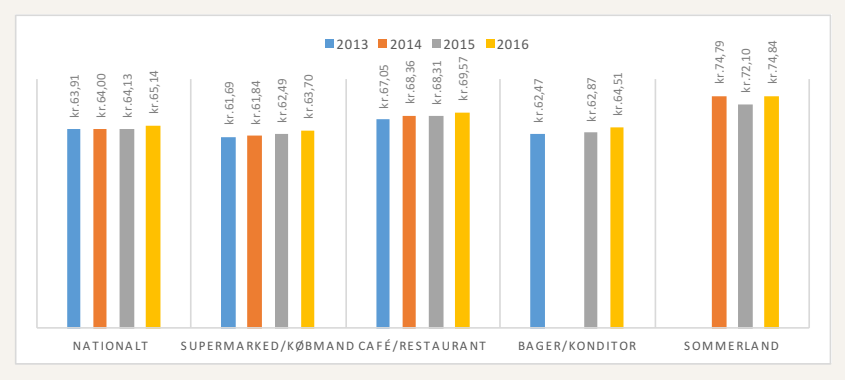
Figur 17: Andelen af unge, som mangler pauser, fordelt på brancher.

2.3 LØN FORDELT PÅ BRANCHER

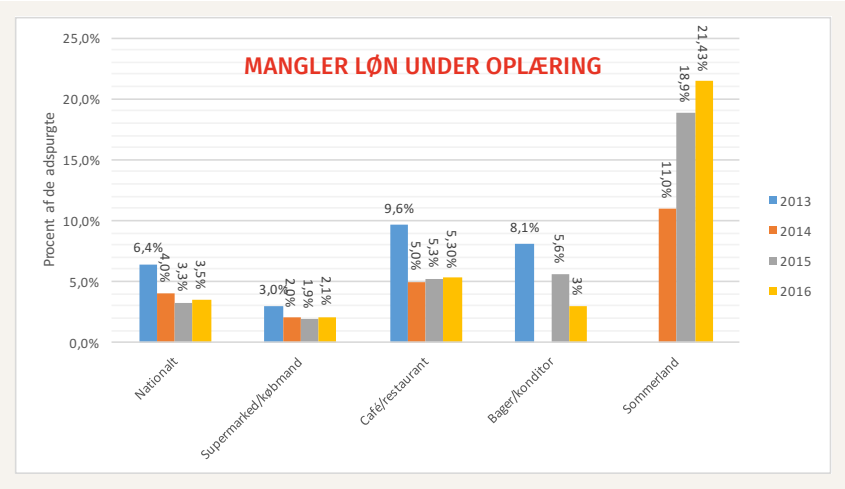
De seneste tre år er lønniveauet for de unge steget støt. Sommerlandene er stadig den branche, hvor Jobpatruljen har registreret den højeste gennemsnitsløn. Sommerlandene har dog stadig problematiske forhold, herunder løn under sygdom.

Figur 18: Udviklingen i gennemsnitslønnen for unge fordelt på brancher.

Figur 19 viser andelen af unge, som mangler løn under oplæring fordelt på brancher. Der har i løbet af de seneste år været flere sager i medierne med fokus på netop dette. Det kan være sager som disse, der gør, at vi stadig ser et forholdsvis lavt niveau af overtrædelser på området. Dog er der igen sket en stigning i sommerlandene, hvor Jobpatruljen har registreret langt flere unge, der ikke har fået løn under oplæring.

Figur 19: Udviklingen i antallet af unge, som mangler løn under oplæring, fordelt på brancher.

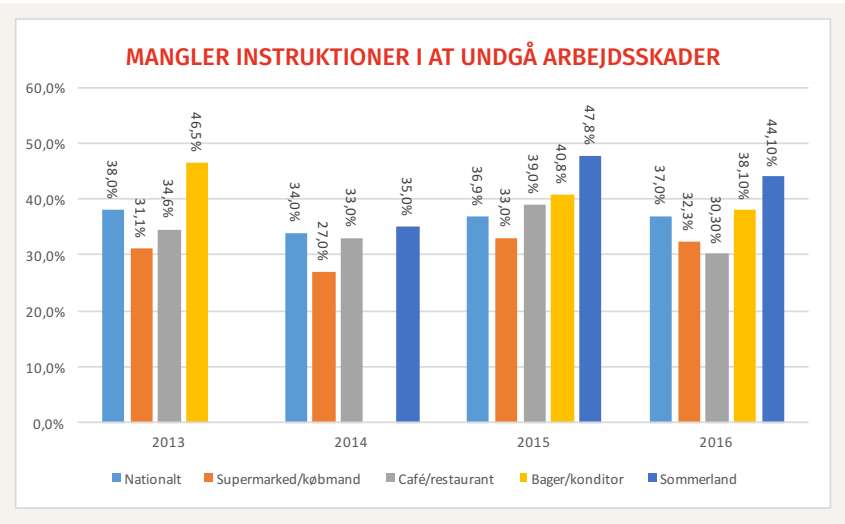

2.4 ARBEJDSMILJØ OG ARBEJDSSKADER FORDELT PÅ BRANCHER

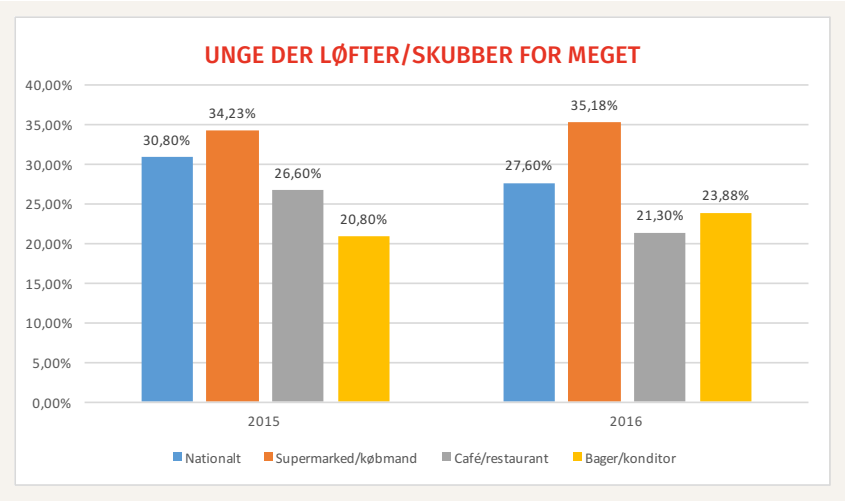
De følgende figurer giver et billede af de forhold, der påvirker de unges arbejdsskader på fritidsjobbet.

I figur 20 ligger landsgennemsnittet for 2016 relativt højt i forhold til de store brancher supermarked/købmand og café/restaurant. Dette skyldes, at flere af de små brancher, som ikke er taget med her (f.eks. campingplads og iskiosk), ligger meget højt i denne statistik.

Figur 20: Udviklingen i antallet af unge, der mangler instruktioner i at undgå arbejdsskader, fordelt på brancher.

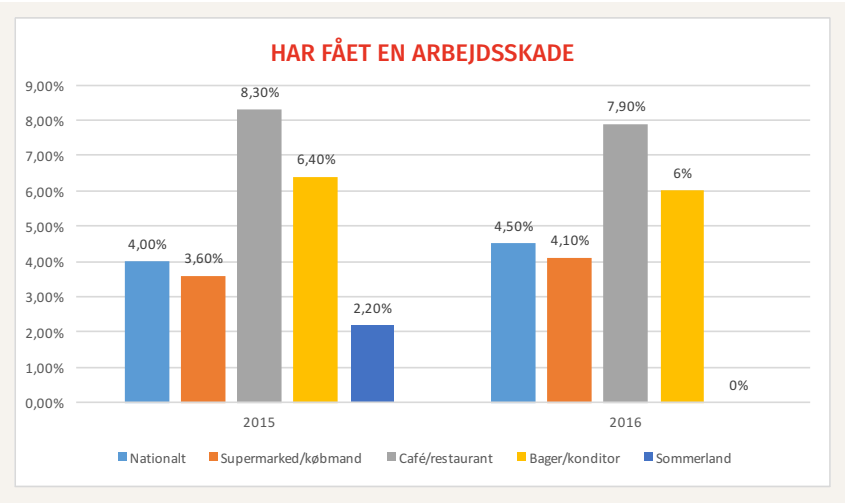

Figur 21: Udviklingen i antallet af unge, der løfter eller skubber for meget, fordelt på brancher.

Vi har i 2016 set et fald i antallet af unge, som løfter og skubber for meget. Dette fald er dog desværre ikke afspejlet i antallet af unge, der har fået en arbejdsskade, hvor vi ser en mindre stigning.

Figur 22: Udviklingen i antallet af unge der har fået en arbejdsskade, fordelt på brancher.

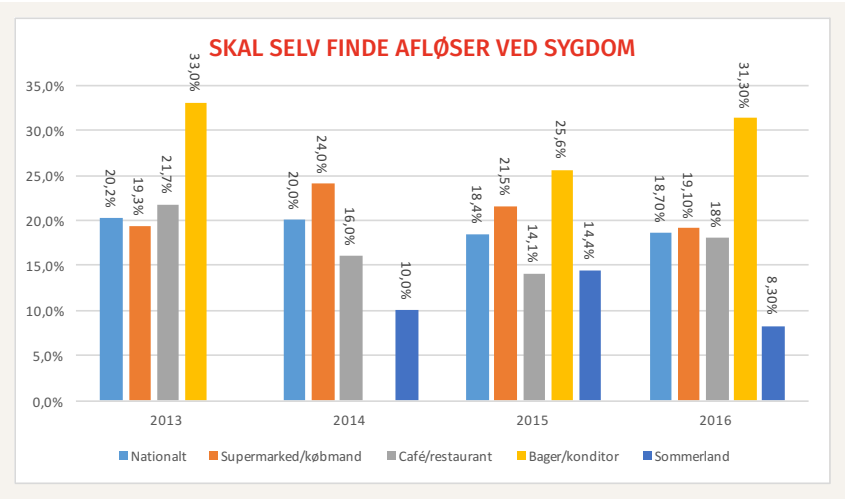

2.5 SYGDOM FORDELT PÅ BRANCHER

De unge kender ofte ikke til deres rettigheder under sygdom – om de selv skal finde en afløser, og om de har ret til løn under sygdom. De kommende figurer illustrerer forholdene for unge omkring sygdom.

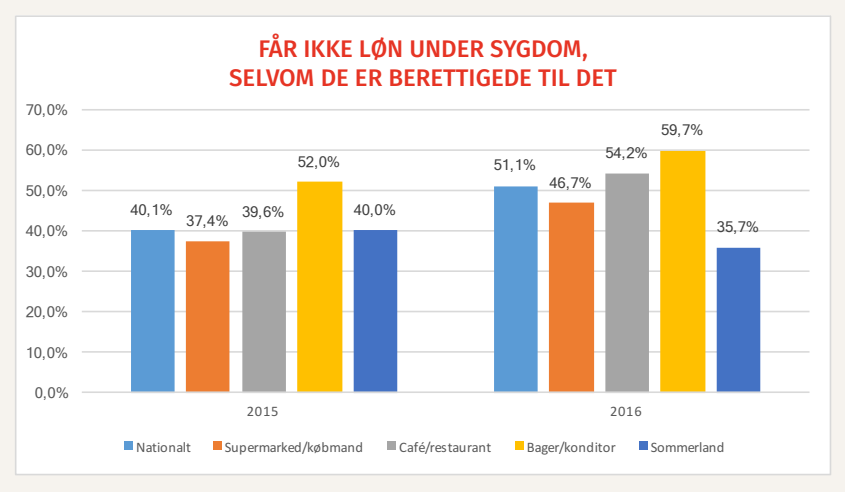
Andelen af unge, der selv skal finde afløser ved sygdom, er faldet siden 2013. Årets tal ligger så tæt på sidste års resultat, at vi vurderer tallet som statistisk uforandret. Tallet er dog stadig for højt, da det ifølge loven ikke er de unges ansvar selv at finde en afløser ved sygdom. Derudover kan de unge også miste muligheden for at få løn under sygdom, hvis de selv har byttet vagten.

Figur 23: Udviklingen i antallet af unge, der selv skal finde en afløser ved sygdom, fordelt på brancher.

I 2016 har vi set en markant stigning i andelen af unge, som ikke får løn under sygdom, selv om de har ret til det. Både stigningen i brancherne supermarked/købmand og café/restaurant er væsentlige, da de to brancher står for langt størstedelen af de unges fritidsjobs.

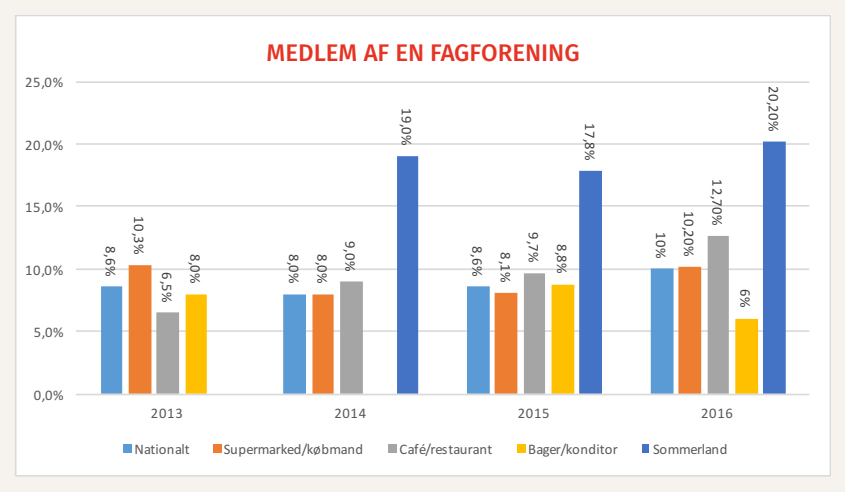
Figur 24: Udviklingen i antallet af unge, der ikke får løn under sygdom, selv om de er berettigede til det, fordelt på brancher.

2.6 FAGFORENINGSMEDLEMSKAB FORDELT PÅ BRANCHER

Antallet af unge, der er medlem af en fagforening, har ligget stabilt de sidste par år. På alle andre områder end i bager/konditor-branchen ser vi stigning i medlemskaberne. Den største stigning ser vi i café/restaurationsbranchen, hvor 6,5 % af de unge i 2013 var medlemmer, mens tallet i 2016 er oppe på 12,6 %.

Tallene er et udtryk for, at de faglige fællesskaber sagtens kan blive bedre til at fortælle de unge, hvorfor det er vigtigt at være medlem af en fagforening. Sammenholder vi antallet af unge, der er medlem af en fagforening, med antallet af unge, som oplever at regler og love ikke bliver overholdt på deres arbejdspladser, må vi konstatere, at der fortsat er et stort behov for at fortælle de unge om det vigtige i at være organiseret i en fagforening.

Figur 25: Udviklingen i antallet af unge, der er medlem af en fagforening, fordelt på brancher.

3.0 JOBPATRULJENS ØVRIGE KAMPAGNEINDSATSER

3.1 JOBPATRULJEN PÅ SKOLEBESØG

Skolebesøg
Selvom Jobpatruljen når at snakke med mange fritidsjobbere i løbet af sommerkampagnen, vil vi gerne nå endnu bredere ud. Derfor startede vi i 2013 initiativet 'Jobpatruljen på skolebesøg'. Siden da har vi arbejdet på at få udbredt kendskabet til initiativet blandt landets grundskoler. I 2016 har vi indtil videre aftale om 66 skolebesøg, dvs. cirka 1.500 elever, og flere bookinger kommer til, så vi regner med i 2016 at nå 2.200 elever gennem skolebesøg.

På Jobpatruljens skolebesøg bliver elever i 8.-10. klasse undervist i den danske arbejdsmarkedsmodel og deres rettigheder på

fritidsjobbet. Det er ung til ung-undervisning med undervisere, Jobpatruljen selv har rekrutteret. Undervisningen er baseret på dialogspil og er inddragende og debatskabende.

Foredrag
Jobpatruljen tilbyder også foredrag for hele årgange. Vi har indtil nu aftale om 8 foredrag, som vi samlet vil nå 400 elever med.

Et skolebesøg koster 400 kr. og et foredrag 3.500 kr. Til trods for, at det ikke er gratis, er der god efterspørgsel, og vi oplever mange gen-bookinger. Det ser vi som et tegn på, at målgruppen oplever både kvalitet og integritet, når Jobpatruljen besøger skolerne.
Book skolebesøg og foredrag på www.jobpatruljen.dk

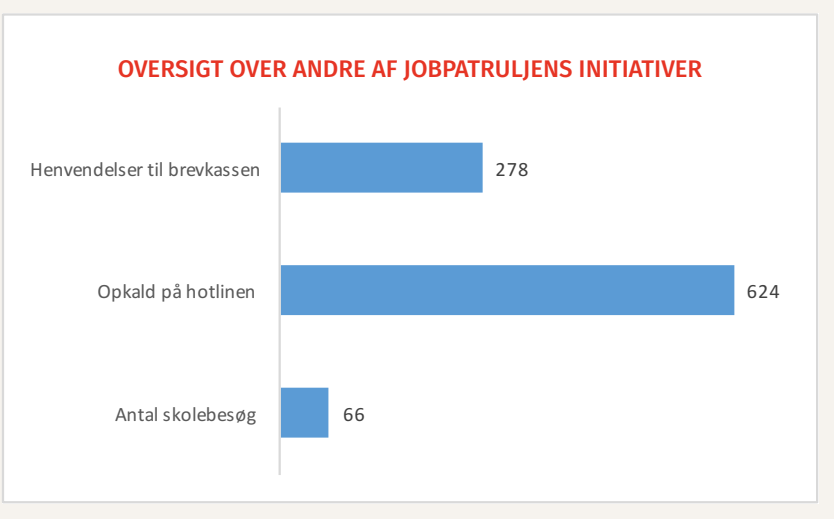
3.2 HOTLINE OG BREVKASSE

Hele året vejleder Jobpatruljen børn og unge, forældre, arbejdsgivere og lærere via en brevkasse på www.jobpatruljen.dk og hotlinen 8024 1010. Hotlinen holder åbent mandag-torsdag kl. 10-14 og fredag kl. 10-12.

Alle kan bruge hotlinen og brevkassen, og man behøver ikke at være medlem af en fagforening.

I 2016 har hotlinen haft 624 opkald, og brevkassen har modtaget 278 beskeder (opgjort 17. oktober).

Figur 26: Antal henvendelser, opkald og skolebesøg i Jobpatruljen.

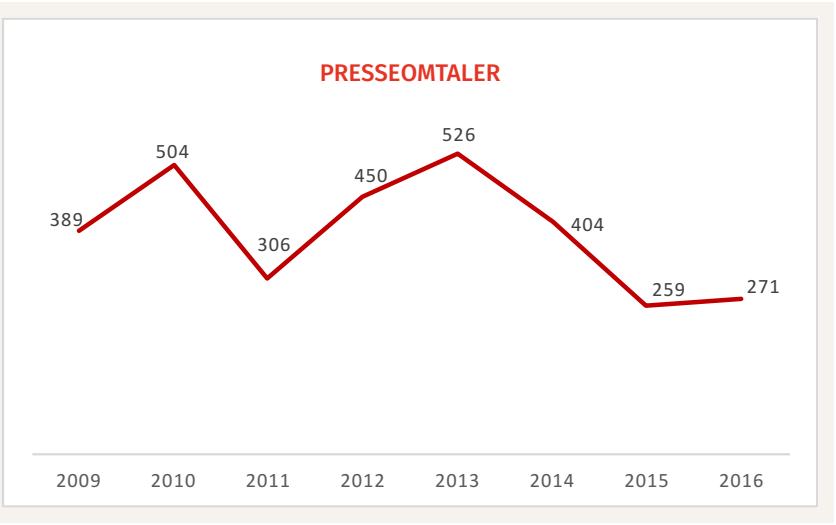
3.3 PRESSE

Både national, regional og lokal presse er central for at brede resultaterne om de unges arbejdsforhold og rettigheder ud til børn og unge, arbejdspladser, forældre, skoler, politikere og andre beslutningstagere.

Hvert år gør Jobpatruljen derfor en særlig indsats for at kommunikere budskaberne til pressen, blandt andet gennem denne rapport.

Antallet af presseomtaler har haft en lille stigning i 2016.

Figur 27: Udviklingen i antallet af presseomtaler fra 2009-2016.

JOBPATRULJEN

Weidekampsgade 8
DK 0900 København C
Hotline: 8024 1010
jobpatruljen@jobpatruljen.dk

JOBPATRULJEN
FAGBEVÆGELSEN - VI GØR DIG STÆRKERE!